

Coöperatie Collectief
Hoeksche Waard

Brug tussen boer en natuur

Beheerpakketten Open Grasland

- **1 Grasland met rustperiode**
- **3 Plasdras voor weidevogels**
- **4 Legselbeheer op grasland**
- **7 Ruige mest**

Bijlage 3 bij Beheercontract ANLb 2023 - 2028

Secretariaat:

Laan van Moerkerken 85
3271AJ Mijnsheerenland

Tel: 0186-600615 /06 53 64 76 02
info@cchw.eu

Versie 230307

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Opbouw van de beheerpakketten.....	2
2	Grasland met rustperiode	3
2.1	Introductie.....	3
2.2	Beheereisen.....	3
2.3	Aanvullende beheervoorschriften.....	3
2.4	Nadere eisen.....	4
2.5	Vergoedingen	4
3	Plasdras voor weidevogels	5
3.1	Introductie.....	5
3.2	Beheereisen.....	5
3.3	Aanvullende beheervoorschriften.....	5
3.4	Nadere eisen.....	6
3.5	Vergoedingen	6
4	Legselbeheer op grasland	7
4.1	Introductie.....	7
4.2	Beheereisen.....	7
4.3	Aanvullende beheervoorschriften.....	7
4.4	Nadere eisen.....	8
4.5	Meldingen.....	8
4.6	Vergoedingen	8
5	Ruige mest.....	9
5.1	Introductie.....	9
5.2	Beheereisen.....	9
5.3	Aanvullende beheervoorschriften.....	9
5.4	Nadere eisen.....	9
5.5	Meldingen.....	9
5.6	Vergoeding	10

1 Inleiding

Agrarisch natuurbeheer is mogelijk in gebieden die door de provincie Zuid-Holland daarvoor zijn aangewezen. Voor het weidevogelbeheer in de Hoeksche Waard gaat het om twee gebieden in Polder het Oudeland van Strijen. Het betreft percelen in het zuidwesten van het Oudeland, nabij de leidingsstraat, Kreupeleweg en Waleweg en een gebiedje in het noordoosten, nabij de Zuiddijk. Het gaat om de volgende pakketten of onderdelen daarvan:

1. Grasland met rustperiode
3. Plasdras voor weidevogels
4. Legselbeheer op grasland
7. Ruige mest

De nummers verwijzen naar de landelijke pakketcodes.

1.1 Opbouw van de beheerpakketten

De pakketten bestaan uit de volgende onderdelen:

1. Een korte introductie waarin het doel van beheerpakket is aangegeven
2. De regels voor het beheer. Die zijn onderverdeeld in:
 - *beheereisen*. Dit zijn strikte regels die worden gecontroleerd door de NVWA. Binnen de meeste beheerpakketten worden varianten voor het beheer onderscheiden. De regels kunnen variëren afhankelijk van de pakketvariant.
 - *aanvullende beheervoorschriften*. In deze voorschriften wordt het beheer verder uitgewerkt. De aanvullende voorschriften worden gecontroleerd door CCHW zelf;
 - *nadere eisen*. Met het oog op de te bereiken doelen voor het agrarisch natuurbeheer en het beslag op het beschikbare budget kan CCHW nadere eisen opnemen voor ligging en oppervlakte van het beheer;
 - *meldingen*. Sommige activiteiten moeten worden gemeld zodra die zijn uitgevoerd. Dit geldt voor de pakketten legselbeheer op grasland en ruige mest.
3. De vergoeding. Aan het einde van het beheerpakket is de vergoeding weergegeven in € per ha. Hierop is de verplichte 2% bijdrage aan het risicofonds en het bedrag van de contributie voor het lidmaatschap van CCHW nog niet in mindering gebracht.

2 Grasland met rustperiode

2.1 Introductie

Dit pakket biedt rust aan broedende vogels en opgroei­ge­le­gen­heid aan kuikens. Een rustperiode is voor weidevogels van groot belang, maar het beheer biedt ook schuil- en foerageergelegenheid voor insecten en kleine zoogdieren.

Voor kieviten is een aantal pakketten met een vroegere rustperiode geschikt (vanaf 15 maart), de rustperiode loopt voor kieviten ook eerder af, uiteraard alleen als er geen opgroeiende kuikens, ook niet van andere soorten, aanwezig zijn.

Om te voorkomen dat het gras te zwaar wordt, is in het Natuurbeheerplan van de provincie Zuid-Holland aangegeven dat percelen met een rustperiode voorafgaand aan de beheerperiode alleen mogen worden bemest met ruige mest. Op basis van het provinciale beleid is onkruidbestrijding met gebruik van herbiciden alleen pleksgewijs toegestaan.

2.2 Beheereisen

- Alle pakketvarianten: Er worden in de rustperiode van datum x tot datum y geen landbouwkundige werkzaamheden uitgevoerd.

Pakketvarianten

- 1a rust van	1 april	tot	1 juni
- 1b rust van	1 april	tot	8 juni
- 1c rust van	1 april	tot	15 juni
- 1d rust van	1 april	tot	22 juni
- 1e rust van	1 april	tot	1 juli
- 1f rust van	1 april	tot	8 juli
- 1w rust van	15 maart	tot	22 mei
- 1x rust van	15 maart	tot	1 juni

2.3 Aanvullende beheervorschriften

- In de rustperiode vinden op het ANLb-perceel geen bewerkingen plaats, ook geen beweiding
- Het te voet betreden van het perceel moet zoveel mogelijk worden beperkt. Uitzonderingen kunnen worden gemaakt voor maatregelen in het kader van het ANLb zelf, maar ook deze moeten zoveel mogelijk worden vermeden.
- Pakketten met vroege rustperiode zijn vooral voor kieviten geschikt, bij andere soorten wordt een langere rust aangehouden.
- Het gebruik van insecticiden, fungiciden en nematiciden is niet toegestaan.
- Herbiciden mogen alleen pleksgewijs worden toegepast.
- Voorafgaand aan de rustperiode is geen bemesting toegestaan, uitgezonderd bemesting met ruige stalmest. Ná de rustperiode gelden er geen beperkingen aan de bemesting, uitgezonderd de hoeveelheden ruige stalmest (zie pakket 7 Ruige stalmest).

2.4 Nadere eisen

- De beheereenheden worden niet gebruikt om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit GLMC 8 (aandeel niet productief areaal) van het GLB 2023-2028.

2.5 Vergoedingen

<i>Pakketvariant</i>	<i>Vergoeding/ha</i>
1a rust van 1 april tot 1 juni	€ 496,48
1b rust van 1 april tot 8 juni	€ 696,66
1c rust van 1 april tot 15 juni	€ 795,34
1d rust van 1 april tot 22 juni	€ 861,98
1e rust van 1 april tot 1 juli	€ 1.417,13
1f rust van 1 april tot 8 juli	€ 1.511,54
1w rust van 15 maart tot 22 mei	€ 353,65
1x rust van 15 maart tot 1 juni	€ 525,08

3 Plasdras voor weidevogels

3.1 Introductie

Plasdras is een aantrekkelijk biotoop voor weidevogels om te rusten en te foerageren. Wormen en emelten komen bij een hoge grondwaterstand dichterbij het maaiveld en zijn daardoor beter bereikbaar voor weidevogels.

Plasdrassen kunnen als greppel-plasdras worden ingezet. Greppel-plasdras is een kleinschalige variant van plasdras en wordt ingezet langs slootjes en greppels die van oudsher op het perceel aanwezig zijn. De greppel-plasdras is ook mogelijk via dit beheerpakket.

Niet het diepe water, maar juist het 'drassige' deel van een plasdras is het meest waardevol voor weidevogels. De oppervlakte voor dit pakket is het deel dat in de beheerperiode continu drassig is.

Het pakket met startdatum 15 februari heeft als voordeel dat de plasdras aanwezig is bij de start van het weidevogelseizoen, het pakket met startdatum 1 maart biedt een langere tijd voor de ontwikkeling van de bodemfauna. De startdatum 1 maart biedt in vergelijking met februari ook een grotere kans dat een deel van de overwinterende ganzen vertrokken is.

Het is noodzakelijk dat grenzend aan het plasdrasperceel ook kruidenrijk grasland aanwezig is, of grasland met een rustperiode. Dit voorkomt het ontstaan van een 'ecologische val' waarbij de plasdrassen weidevogels uit de omgeving aantrekken, maar waar de nesten vervolgens niet uit kunnen komen of de kuikens niet groot worden, door gebrek aan voedsel (kruidenrijk grasland) of schuilmogelijkheden (rustperiode) in de directe omgeving.

3.2 Beheereisen

- Het land is geïnundeerd (volledig drassig).

Pakketvarianten

- 3c	Plasdras 15 februari	tot	15 juni
- 3n	Plasdras 1 maart	tot	1 juni
- 3o	Plasdras 1 maart	tot	15 juni
- 3p	Plasdras 1 maart	tot	1 juli

3.3 Aanvullende beheervoorschriften

- Plasdrassen kunnen op een heel perceel of deel van het perceel liggen. Plasdras zetten van het land rondom greppels of langs slootkanten is ook mogelijk.
- De plasdras wordt gecreëerd met pompen, dammetjes, afsluiten greppels of andere maatregelen.
- Het plasdraspakket heeft betrekking op het drassige deel van een perceel. Dat deel moet in zijn geheel drassig zijn, slikkige randjes tellen wel mee.
- Om plasdras tot productieve (landbouw)grond te laten behoren is minstens één keer per jaar een maaibeurt nodig. Eventueel kan het helpen om de kale, slikkige grond in te zaaien.
- Om te voorkomen dat de plasdras omgeven wordt door een te zwaar gewas, is het advies om het hele perceel vooraf niet te bemesten, slepen of bloten.
- Het gebruik van insecticiden, fungiciden en nematiciden is niet toegestaan.
- Herbiciden mogen alleen pleksgewijs worden toegepast

3.4 Nadere eisen

- De beheereenheden worden niet gebruikt om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit GLMC 8 (aandeel niet productief areaal) van het GLB 2023-2028.

3.5 Vergoedingen

<i>Pakketvariant</i>	<i>Vergoeding per ha</i>
3c Plasdras 15 februari tot 15 juni	€ 2.631,30
3n Plasdras 1 maart tot 1 juni	€ 1.764,91
3o Plasdras van 1 maart tot 15 juni	€ 2.631,30
3p Plasdras van 1 maart tot 1 juli	€ 2.631,30

4 Legselbeheer op grasland

4.1 Introductie

Dit pakket helpt boeren bij de bescherming van nesten en kuikens op grasland. Doordat bekend is waar nesten en kuikens aanwezig zijn, kunnen werkzaamheden daarop worden afgestemd. Hiervoor is het contact met veldmedewerkers en vrijwilligers is erg belangrijk. Zij brengen de nesten in en kuikens in kaart. Nesten worden geregistreerd, het liefst digitaal. Monitoring vindt idealiter zoveel mogelijk vanaf de rand van het perceel plaats. In overleg met het collectief wordt besproken óf en wanneer het perceel wordt gemaaid of beweid.

Bij aanwezigheid van nesten op grasland worden nestbeschermers geplaatst bij beweiding en bij maaien wordt een deel van het perceel niet gemaaid, zodat de kuikens daar veilig kunnen opgroeien. Op dit deel kan legselbeheer plus aansluitend een periode van rust worden afgesloten.

4.2 Beheereisen

- Er wordt aantoonbaar gezocht naar nesten. Gevonden nesten zijn geregistreerd (bijvoorbeeld op stalkaart of via geo informatie). Voor specifieke soorten kan nestgelegenheid worden geplaatst.
- Pakket a: Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen, tenminste via enclaves van minimaal 50 m² of via het plaatsen van nestbeschermers.
- Pakket d-h: Kuikenvelden na legselbeheer: Gevonden nesten en/of kuikens worden beschermd en gevrijwaard van alle landbouwkundige bewerkingen op een deel van het perceel (tenminste via enclaves van minimaal 50 m²) via een rustperiode van datum x tot y waarbij de vrijwaring tenminste 14 kalenderdagen duurt.

Pakketvarianten

- 4a Legselbeheer op grasland
- 4d Legselbeheer plus 2 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus
- 4e Legselbeheer plus 3 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus
- 4f Legselbeheer plus 4 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus
- 4g Legselbeheer plus 5 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus
- 4h Legselbeheer plus 6 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus

4.3 Aanvullende beheervorschriften

- *Pakket a*: Dit pakket bestaat uit uitsluitend legselbeheer. De beheereenheid wordt tijdens het broedseizoen één of meerdere malen gecontroleerd op aanwezige legsels. Monitoring van nesten en kuikens zoveel mogelijk zonder betreding van het veld uitvoeren (bijvoorbeeld vanaf de rand van het perceel of met drones).
- *Pakket a*: Nesten moeten worden geregistreerd en er moet ook worden aangetoond dat er naar nesten gezocht is, ook als er geen nesten zijn. Het digitaal registeren van de nesten heeft de voorkeur (Boerenlandvogelmonitor, BFVW, Avimap), met een registratie die up to date is. Eventueel registeren via stalkaarten.
- *Pakket a*: Een nestenclave heeft een doorsnede van minimaal 7 meter.

- Het pakket kan worden omgezet naar beheer met een rustperiode. De pakketten met kuikenvelden (d-h) volgen op pakket a. Dus dit pakket start met pakketvariant 4a, waar nodig wordt het deel met de kuikenvelden omgezet naar 4d-4h.
- *Pakket d-h*: In de rustperiode zijn bewerkingen en beweiding niet toegestaan
- *Pakket d-h*: Kuikenvelden in de vorm van stroken zijn ten minste 6 meter breed.
- In de rustperiode vindt er in het kuikenland geen bewerking plaats en is er ook geen beweiding.
- Kuikenvelden mogen niet voor 1 juni worden gemaaid, dus ook niet voorafgaand aan de rustperiode voor een kuikenveld.
- Het gebruik van insecticiden, fungiciden en nematiciden is niet toegestaan.
- Herbiciden mogen alleen pleksgewijs worden toegepast.
- Voorafgaand aan de rustperiode is geen bemesting toegestaan, uitgezonderd bemesting met ruige stalmest. Ná de rustperiode gelden er geen beperkingen aan de bemesting

4.4 Nadere eisen

- De beheereenheden worden niet gebruikt om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit GLMC 8 (aandeel niet productief areaal) van het GLB 2023-2028.

4.5 Meldingen

- Melding legselbeheer (*4a*): eenmalige (gebundelde) melding bij RVO.nl van aanvangsdatum nestenclaves dan wel nestbescherming binnen 7 kalenderdagen na het uitvoeren van het legselbeheer.
- Melding startdatum rustperiode (*pakket d t/m h*): binnen 7 kalenderdagen na start rustperiode.

4.6 Vergoedingen

<i>Pakketvariant</i>	<i>Vergoeding per ha</i>
4a Legselbeheer op grasland	€ 119,25 ^{*)}
4d Legselbeheer plus 2 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus	€ 508,28
4e Legselbeheer plus 3 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus	€ 649,01
4f Legselbeheer plus 4 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus	€ 912,17
4g Legselbeheer plus 5 weken rust in de periode van 1 mei tot 1 augustus	€ 1.047,19

^{*)} Per nest

5 Ruige mest

5.1 Introductie

Bemesting met ruige mest stimuleert het bodemleven, versterkt de bodemstructuur en de bodemorganische stof. Regenwormen breken mest en strooisel af in bodemorganische stof en nutriënten. Regenwormen en ander bodemleven vormen een belangrijke voedselbron voor boerenlandvogels en zijn ook belangrijk voor de bodemstructuur.

Ruige mest vertraagt de grasgroei enigszins ten opzichte van het gebruik van drijfmest of kunstmest, waardoor de percelen langer de open structuur houden die ze voor weidevogels geschikt maakt. Ook verwerken sommige weidevogels, met name Kieviten, het stro uit de ruige mest in hun nest. De vaste fractie van drijfmest pakt gunstig uit voor weidevogels en daarom past deze vorm ook in dit pakket.

Dit pakket is specifiek bedoeld voor boerenlandvogelbeheer en kan alleen in combinatie met andere, op broedvogels gerichte pakketten worden afgesloten.

5.2 Beheereisen

- Vaste mest is opgebracht (vaste mest: dierlijke meststoffen die niet verpompbaar zijn; besluit meststoffen 1Ai; Bijlage i uit Uitvoeringsregeling Meststoffenwet (Tabel I) rund (10,13), paard (25), schaap (56), dan wel met bodemverbeteraars gericht op bodembioïologie uit lijst a.

5.3 Aanvullende beheervorschriften

- Er wordt ruige stalmest uitgereden, met strodeeltjes of de vaste fractie van drijfmest.
- Dit pakket kan alleen in combinatie met een ander beheerpakket worden afgesloten.
- Op de beheereenheid wordt in een kalenderjaar ten minste 5 en maximaal 10 ton ruige stalmest of vaste fractie per hectare uitgereden, om te voorkomen dat de grasmat te zwaar voor weidevogelkuikens wordt is meer niet nodig.
- De ruige stalmest of vaste fractie wordt in één keer opgebracht.
- Als er sprake is van een rustperiode wordt de mest vanaf de dag volgend op de einddatum van de rustperiode van het betreffende agrarische beheerpakket tot de toegestane einddatum volgens de mestwetgeving uitgereden
- Bij voorkeur wordt er niet vóór de rustperiode uitgereden. Omdat dat leidt tot een te zwaar gewas dat slechte voederkwaliteit heeft (risico dat het doorschiet, platslaat of vervilt).
- Overleg met het collectief over het beste moment om de mest uit te rijden. Als er ruige mest of vaste fractie is uitgereden, dan niet in dezelfde periode ook drijfmest uitrijden.
- Van het uitrijden van de ruige stalmest of vaste fractie wordt binnen 10 dagen na het uitrijden melding gedaan (met informatie over beheereenheid, hoeveelheid ruige mest en datum).

5.4 Nadere eisen

- De beheereenheden worden niet gebruikt om te voldoen aan de verplichtingen die voortvloeien uit GLMC 8 (aandeel niet productief areaal) van het GLB 2023-2028.

5.5 Meldingen

Uitrijden van ruige mest moet per perceel binnen 14 kalenderdagen na het uitrijden (via CCHW) worden gemeld bij RVO.nl.

5.6 Vergoeding

Nog niet vastgesteld, in ieder geval lager dan in de periode 2016-2022.